

UCHWAŁA Nr 3.e./374/2023
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Warszawie

z dnia 28 kwietnia 2023 r.

w sprawie wydania opinii o przedłożonym przez Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2022 rok.

Na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1668), art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.) - Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie w składzie:

Przewodniczący	- Agata Pączkowska
Członkowie	- Kamil Michalak
	- Agnieszka Szewc

uchwała, co następuje:

§ 1

Pozytywnie opiniuje z uwagą zawartą w uzasadnieniu sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Stołecznego Warszawy za rok 2022.

§ 2

Uzasadnienie stanowi integralną część uchwały.

§ 3

Od niniejszej uchwały służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Uzasadnienie

W dniu 31 marca 2023 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie wpłynęło sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Stołecznego Warszawy za 2022 rok. Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie opiniując powyższe sprawozdanie dokonał jego analizy oraz porównania z dokumentami źródłowymi będącymi w posiadaniu Izby. W efekcie powyższych działań Skład stwierdził, co następuje:

W 2022 roku budżet Miasta, po uwzględnieniu zmian dokonanych w ciągu roku przewidywał plan dochodów w wysokości 21.061.684.230,00 zł. Dochody Miasta zrealizowano w kwocie 21.653.151.357,06 zł, co stanowi 102,81% planu. Dochody bieżące wykonano w 102,76% planu.

Dochody majątkowe zostały zrealizowane w 103,82% wielkości planowanej. W informacji opisowej omówiono stopień realizacji dochodów wg źródeł ich pochodzenia, a także według działów klasyfikacji budżetowej.

Plan wydatków budżetu w 2022 r. po uwzględnieniu dokonanych zmian wynosił 22.231.019.396,00 zł. Wydatki ogółem zrealizowano w kwocie 21.156.506.057,18 zł, co stanowi 95,17% planu, z tego:

- wydatki bieżące zrealizowane zostały na poziomie 95,87 % planu po zmianach,
- wydatki majątkowe zrealizowane zostały na poziomie 89,70 % planu po zmianach.

Stan zobowiązań wg tytułów dłużnych na koniec roku sprawozdawczego 2022 wyniósł 5.272.053.019,17 zł (24,35% wykonanych dochodów ogółem). Kwotę zobowiązań stanowią zaciągnięte w latach ubiegłych kredyty i pożyczki w wysokości 4.771.861.953,35 zł oraz papiery wartościowe w kwocie 499.411.000,00 zł oraz zobowiązania wymagalne, które wyniosły 780.065,82 zł. Zobowiązania wymagalne wrosły w stosunku do roku 2021 o kwotę 103.199,92 zł.

Należności wymagalne na koniec opiniowanego okresu wyniosły 2 371 905 349,14 zł i wzrosły w stosunku do analogicznego okresu roku 2021. Wówczas stanowiły 2.200.195.130,33 zł.

Wynik budżetu za 2022 roku zamknął się nadwyżką w wysokości 496.645.299,88 zł. Uchwalony budżet przewidywał deficyt w wysokości 1.169.335.166,00 zł.

Przedłożone sprawozdanie zawiera informacje o wysokości zrealizowanych w 2022 roku dochodów z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.		plan	wykonanie	Różnica
	dochody (rozdz. 90002 § 049)	1 114 500 000,00	1 075 878 311,86	180 179 585,52
	wydatki (rozdz. 90002 i 75023)	1.152.593.777,00	895 698 726,34	

Z przedstawionych danych wynika, że dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wykonano w wysokości 1.075.878.311,86 zł, natomiast wydatki poniesione na gospodarkę odpadami powiększone o koszty administracyjne związane z obsługą systemu - zrealizowano w łącznej kwocie 895.698.726,34 zł, co oznacza, że kwota pobranych dochodów z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest wyższa od wartości zrealizowanych wydatków związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi o **180 179 585,52 zł**.

Organ Wykonawczy w przedłożonej Informacji odniósł się do niepełnego wydatkowania środków z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi: „W 2022 r. wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi ewidencjonowane w dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska wyniosły 877,2 mln zł, wobec planu wynoszącego 1,134 mld zł, co oznacza oszczędności w kwocie 256,6 mln zł. Wydatki związane z obsługą administracyjną systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (głównie wynagrodzenia wraz z pochodnymi) klasyfikowane w dziale 750 – Administracja publiczna wyniosły 18,5 mln zł, wobec planu wynoszącego 18,8 mln zł, co oznacza oszczędności w kwocie 0,3 mln zł. Łączne wydatki związane z gospodarką odpadami komunalnymi planowane na kwotę 1,153 mld zł zostały wykonane w kwocie 895,7 mln zł, co oznacza łączne oszczędności w kwocie 256,9 mln zł.

Zrealizowane w 2022 r. w ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi dochody wyniosły 1,080 mld zł, głównie pochodzące z opłaty za odbiór odpadów w kwocie 1,076 mld zł, co oznacza że były niższe o 35,0 mln zł od planowanych w kwocie 1,115 mld zł. W związku z uzyskanymi oszczędnościami w funkcjonowaniu systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, rok 2022 zamknął się nadwyżką dochodów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi nad wydatkami w kwocie 180,2 mln zł, która przeznaczona została na finansowanie planowanego deficytu w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi w latach 2023-2025.”.

Skład Orzekający zwraca uwagę, że przepisy ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2519 ze zm.), dalej ustawa, nie dają podstaw do czynienia „oszczędności” ze środków pochodzących z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w gminach, bowiem środki te mogą być przeznaczone wyłącznie na cele, o których mowa w art. 6r ust. 2-2c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Skład Orzekający wskazuje, że zgodnie z art. 6r ust. 1aa ustawy środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Natomiast jak stanowią przepisy art. 6r od ust. 2 do 2c ustawy:

„2. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- 2) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 3) obsługi administracyjnej tego systemu;
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

2a. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych oraz koszty utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym.

2aa. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty utworzenia i utrzymania punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami.

2b. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

2c. Środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w poprzednim roku budżetowym, gmina wykorzystuje na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym kosztów, o których mowa w ust. 2a, 2aa i 2b, a także kosztów wyposażenia terenów przeznaczonych do użytku publicznego w

pojemniki lub worki, przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, ich opróżnianie oraz utrzymywanie tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym oraz organizacji i utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów.”.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Skład Orzekający ponownie wskazuje na potrzebę weryfikacji kalkulacji kosztów systemu gospodarowania odpadami komunalnym oraz wysokości stawek opłaty.

Jednocześnie Skład Orzekający przypomina, że niewydatkowane w opiniowanym okresie środki z opłaty na cele związane funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi należy zaplanować w roku następnym z zastosowaniem w/w przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych.

W sprawozdaniu wykazano środki związane z ochroną środowiska i gospodarki wodnej. Dochody z tytułu opłat i kar, o których mowa w art. 402 ust. 4, 5 i 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r., poz. 2556 ze zm.) wyniosły 11.072.944,27 zł, natomiast wydatki poniesione zostały w kwocie 9.947.471,32 zł. Zgodnie z art. 403 ust. 2 ww. ustawy do zadań gminy należy finansowanie ochrony środowiska w zakresie określonym w ustawie w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar, stanowiąca dochody budżetu powiatu, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazywaną do wojewódzkich funduszy.

Z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu zrealizowano dochody w kwocie 84 339 646,78 zł, natomiast wykonane wydatki na działania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i zwalczaniem narkomanii wyniosły 67 514 383,65 zł. Skład Orzekający zauważa, że w myśl art. 18² oraz art. 9³ ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz., 165 ze zm.) dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń winny być wykorzystywane na realizację: gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii, zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii, a także zgodnie z art. 31a i 31b ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r., poz. 103 ze zm.) na pomoc obywatelom Ukrainy przebywającym na terenie jednostki samorządu terytorialnego w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy i usług społecznych, zapewniania schronienia, edukacji, opieki i wychowania, organizacji czasu wolnego, w tym kultury i sportu oraz zdrowia publicznego.

W ocenie Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie przedłożone Sprawozdanie z wykonania budżetu m. st. Warszawy za 2022 rok spełnia wymogi określone obowiązującymi przepisami prawa i stanowi dobre źródło informacji o realizacji budżetu w 2022 roku.

Skład Orzekający dokonał oceny sprawozdania pod względem kryterium jego zgodności z prawem. Ocena działań Prezydenta w zakresie stopnia realizacji budżetu oraz gospodarności i celowości przy wykonywaniu budżetu należy do organu stanowiącego Miasta.

Mając powyższe na uwadze Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie postanowił jak w sentencji uchwały.